

13.2.2024

Alueellinen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä

<https://www.hyvaks.fi/hyvinvointialue/paatoksenteko/alueellinen-opiskeluhuollon-yhteistyoryhma>

Aika 13.2.2024 klo 15–17.45

Paikka Kyllön terveysasema, Keskussairaalantie 20 Jyväskylä
Kabinetti 1

Osallistujat

Sirkku Ingervo, poissa	x Vesa Leinonen
Matias Lahti, poissa	- Tuulia Kuntsi, varalla Virva
Iida-Maija Bucht, poissa	Leinonen
Anni Alakokko, teams 16.48-17.45	x Virve Hongisto
x Minna Sillanpää	x Mari Kolu
Saara Toivonen, poissa	x Susa Rahkonen
Juliaana Karjalainen, poissa	x Seppo Huhtiniemi
Liisa Ansio, poissa	x Riku Jurvanen
Tuija Rasinen, teams 15- 17.10	x Paula Käyhkö pj.
Emmi Wilen, teams	x Minna Harju siht.
x Ville Härtsiä	
x Minna Sillanpää	

1. Tervetuloa
Palvelujohtaja Paula Käyhkö toivotti osallistujat tervetulleiksi.
2. Järjestäytyminen
Esittäytymiskierros käytiin lyhyesti lävitse.
3. Edellisen kokouksen muistio
[Linkki edellisen kokouksen muistioon.](#)
Hyväksyttiin edellisen kokouksen muistio.
4. Alueellisen opiskeluhoitotyöryhmän kokousaikataulut

Vuoden 2024 kokousaikataulut vahvistettiin aiemman suunnitelman mukaisesti (7.5., 10.9., 12.11, kaikki kokoukset klo 15-18). Keväällä Äänekoskella järjestetään yhteistyötapaaminen opiskeluhuollon ja koulutuksen järjestäjien kesken, jonka annista opetus- ja kasvatustahti VILLE HÄRTSIÄ kertoo toukokuun

kokouksessa.

5. Opiskeluhuollon lääkäriytyö

Kouluterveydenhuollon lääkäriytyöstä perusasteella oli tarkoitus kuulla alueyllilääkäri Minna Leppäkynnästä, mutta hän oli estynyt. Esitys siirretään seuraavaan kokoukseen.

Terveyskeskuslääkäri Riikka Vuori, joka on toiminut pitkään opiskeluterveydenhuollon lääkärinä, kertoi toiminnasta 2. asteen opiskelijoiden keskuudessa. Työssä on siirrytty enemmän kohdennettuun kohtaamiseen. Tavoitteena ovat lääkäripalvelun tarjoaminen tasavertaisesti ja tasapuolisesti. Asiakkaat ovat 15 - 65 -vuotiaita eli ongelmat ovat moninaisia. Osa opiskelijoista on uudelleen koulutuksessa ja eri rahoitustaustoilla, joka johtaa siihen, että lääkäriytyössä yhteistyötahoja on monia. Tavoitteena on mahdollistaa opiskelijan valmistuminen ammattiin tai työhön terveenä ja toimintakykyisenä. Haasteena Riikka Vuori näkee opiskelijoiden neuropsykiatristen ongelmien suuren määrän. Tämä työllistää paljon ja näin ollen muihin ongelmiin pystytään panostamaan vähemmän. Opiskeluhuollossa tehdään myös asevelvollisten kutsuntatarkastuksia yhdistettynä opiskelijoiden lakisääteisiin terveystarkastuksiin.

Riikka Vuori näki tärkeänä opiskeluterveydenhuollon monialaisen yhteistyön. Palveluiden tarjonnassa on eri alueilla vaihtelua. Lääkäriytyö tuotetaan laaja-alaisesta sotekeskuksesta ja lääkärivaje kohdistuu myös opiskeluterveydenhuoltoon. Keskustelussa todettiin, että kouluterveydenhuoltoon sairaanhoito ei sisälly, mutta 2. asteen opiskeluterveydenhuoltoon se sisältyy. Esim. sairastapaamisen helpottamiseksi on OmaKs -palvelun puolelta pyritty saamaan etälääkäriytyön panosta. On huomattava, että myös ulkopaikkakuntalaisella 2. asteen opiskelijalla tai kansainvälisellä opiskelijalla on opiskeluterveydenhuollon lisäksi oikeus saada palvelua myös soteasemalta.

Jo aiemmin esille nostettuun opiskelukyvyn turvaamiseen palattiin, koska on havaittu, että opiskelijoiksi hakeutuu oppivelvollisuuslain myötä henkilöitä, joiden terveys, toimintakyky tai motivaatio ei ole riittävä opintojen suorittamiseen. Ongelmana koettiin tilanteiden liiallinen lääketieteellistäminen, kun jokin muu toiminta, kuten esimerkiksi pajatoiminta voisi olla tarkoituksenmukaisempi vaihtoehto opiskelijan tilanteen edistämiseen. Nähtiin, että olisi mielekkäämpää tarjota tukitoimia opiskelijan irtisanomisen tai opintojen määräaikaisen keskeyttämisen sijaan.

6. Oppilaitosten hyvinvointityön kehittäminen

Oppilaitosten hyvinvointityön kehittäminen nostettiin alueelliseen opiskeluhoollon suunnitelmaan yhdeksi keskeisimmistä tavoitteista. Yhteistyössä Jyväskylän yliopiston asiantuntijoiden kanssa asiaa edistetään keväällä 2024 toteutettavalla kyselyllä, joka kohdentuu viiden oppilaitoksen henkilöstölle ja näissä samoissa oppilaitoksissa työskenteleville opiskeluhoollon työntekijöille. Kyselyn tulosten purku ja siihen liittyvät koulutukselliset kehittämistyöpajat on tarkoitus järjestää syksyllä 2024 – keväällä 2025 rahoituksen varmistuttua. Tuija Rasinen kertoi koulutuksen suunnitellun tapahtuvan työpajatyypisenä työskentelynä, jossa mukana ovat yksiköiden johto sekä muiden ammattikuntien edustajat mukaan lukien oppilashuollon henkilöt. Pilotista saatujen kokemusten pohjalta on tarkoituksena tarjota koulutusta muille alueen oppilaitoksille. Haasteellisenä nähtiin isojen oppilaitoksen osalta osallistettavien määrä. Gradian osalta osallistujatahojen selvittelyä jatketaan.

Paula Käyhkö muistutti, että kyselyllä ja koulutuksella haetaan yhteisöllistä näkökulmaa oppilaitosten hyvinvointityöhön. Opiskeluhoollon johtotiimi, yliopiston edustajat ja Tuija Rasinen kokoontuvat viikolla 8 jatkokäsittämään asiaa. Suunnitelmista raportoidaan alueellisen opiskeluhoollon yhteistyöryhmän seuraavassa kokouksessa toukokuussa.

7. Ajankohtaiset asiat kouluterveydenhuollosta, opiskeluterveydenhuollosta, psykologi- ja kuraattoripalveluista

Seppo Huhtiniemi kertoi kuraattori- ja psykologipalvelujen rekrytoinnin ja kehittämistyön ajankohtaiset asiat. Toisen asteen oppilaitosten osalta psykologipalvelut ovat hyvällä tasolla, mutta perusopetuksen puolella niissä on huomattavaa vajetta. Keskustelussa ilmeni, että paikkojen täyttämässä on alueellisia haasteita, joita ei välttämättä ostopalvelujenkaan kautta saada täytettyä. Ongelman on havaittu olevan valtakunnallinen. Kuraattorien osalta tilanne on hyvä, sillä työntekijät ovat sitoutuneita ja vaihtuvuus on vähäistä. Kasvaneiden opiskelijamäärien vuoksi vuodelle 2024 on saatu lisäresurssia.

Kehittämisen osalta monialainen ja yhteisöllinen työ ovat keskiössä eli koulutuksen järjestäjien kanssa mietitään ratkaisuja, jotta veto- ja pitovoimatekijät saadaan paremmiksi ja pidempiaikaisia työntekijöitä oppilaitoksiin. Yliopistoyhteistyö on yksi tärkeimmistä asioista, jota viedään eteenpäin.

Susa Rahkonen esitteli opiskeluterveydenhuollon ajankohtaisia asioita. Lisäresurssi 1,5 htv konkretisoituu syksyllä 2024, mikäli taloustilanne sen sallii.

Opiskeluterveydenhuollossa vajeet lääkäriytyössä koetaan haasteelliseksi. Mielensterveystyötä kehitetään interventio- ja terapianavigaattoreiden sekä ohjatun omahoidon mahdollisella pilotilla. SORA-lainsäädännön toteutusta viedään eteenpäin. Nepsy- ja mielensterveystyön hoito- ja palveluketjujen toimintaa tuodaan tunnetuksi. Hoitotakuun seurantaan saadaan koko hyvinvointialueen tasolta luotettavampaa tietoa jatkossa, kun Lifecare-ohjelma kattaa loppuvuodesta 2024 koko hyvinvointialueen. Monitoimijaista työskentelytapaa vahvistetaan. Jämsän ulkoistussopimuksen purku 1.8.2024 alkaen lisää hyvinvointialueen opiskelijamäärää noin 1300-1400 opiskelijalla, jotka opiskelevat lukiossa, Gradialla ja Kristillisellä kansanopistolla.

Mari Kolu puolestaan kertoi kouluterveydenhuollon kuulumiset. Tälläkin palvelusektorilla lakisäätteiseen tavoitteeseen pääsemiseksi lisäresursseja 2024 saadaan 2 htv lisää. Terveystenhoitajien osalta pohjoinen osa hyvinvointialueesta on haasteellinen. Kouluterveydenhuollon puolella lääkäriytyön saaminen on vaikeaa ja nepsy-diagnostiikan osaaminen tuottaa hankaluutta.

Kehittämistyössä segmentoinnilla pyritään tarjoamaan apua enemmän todellisille tarvitsijoille. Yläkouluikäisille on QR-koodi kehitetty palautteen antamiseen terveystenhoitajatapaamisen jälkeen. Kuten edellä myös kouluterveydenhuollossa monitoimijaista työtettä vahvistetaan. Nepsy ja mielensterveys- ja päihdepalvelujen hoito- ja palveluketjujen toiminnan tunnetuksi tekeminen on käynnistetty. Jämsän ulkoistussopimus koskee myös kouluterveydenhuoltoa ja tällä hetkellä 1.8.2024 seitsemän perusopetuksen koulua, 1700 oppilasta ja 4 terveystenhoitajaa siirtyy hyvinvointialueelle.

Hyvinvointialue järjestää nepsy- ja mielensterveyden hoito- ja palveluketjujen käyttöönottoon liittyvät tilaisuudet, jotka ovat myös monitoimijaisen systeemisen koulutuksen päiviä perusopetuksessa toimiville pe 5.4.2024 ja pe 12.4.2024 klo 8.30 – 16 (saman sisältöisiä). Koulutus on suunnattu koulujen pedagogiikan henkilöstölle sekä opiskeluhuollossa toimiville ammattilaisille. Vastaavat tilaisuudet koulutuksen toisella asteella toimiville järjestetään pe 19.4.2024 klo 8.30 – 16 ja ma 29.4.2024 klo 8.30 – 16 (saman sisältöisiä). Koulutuskokonaisuus saa jatkoa syksyllä 2024.

Vilkaassa keskustelussa pohdittiin, mistä johtuu ns. ADHD-epidemia, ovatko diagnoosit oikeita, onko sietokynnys vilkkaisiin lapsiin alentunut, löydetäänkö lääkitystä todella tarvitsevat joukosta. Yhteisesti todettiin, että vanhemmat ja huoltajat tarvitsevat myös tukea, jolloin mm. perhekeskusten palvelut voivat olla avuksi. Tarvitaan entistä aktiivisemmin tukea myös vapaaehtoisryhmiltä. Lisäksi erilaiset nuorisotyön muodot ovat tukena.

8. Alueellisen opiskeluhuoltosuunnitelman 2024 -2025 jatkokäsittely

https://www.hyvaks.fi/sites/default/files/2023-12/alueellinen_opiskeluhoiltosuunnitelmaFINAL291123.pdf

Edellä olevan linkin mukainen alueellinen opiskeluhoiltosuunnitelma on hyväksytty Keski-Suomen hyvinvointialueella 5.12.2023.

Suunnitelmasta on pidetty yleinen info Teamsilla 26.1.2024 Lapset, nuoret ja perheet vastualueen henkilöstölle hyvinvointialueella. Koulutuksen järjestäjille infotilaisuus pidettiin 31.1.2024.

Paula Käyhkö korosti, että suunnitelma on tarkoitettu työväliseksi ja sen tulisi levitä laajasti eri tahoille. Keskustelussa pyydettiin tiivistelmää, sillä suunnitelma on varsin laaja. Tiivistelmä tullaan lisäämään verkkosivuille.

Seuraavaan tapaamiseen on tarkoitus kerätä toteutumia eri toimenpiteiden osalta. Kts. kuva alla.

Toimenpiteet alueellisen opiskeluhoiltosuunnitelman toteuttamiseksi ja seuraamiseksi

Oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvointi ja terveys	Opiskeluhoiton palveluiden toteutuminen	Yhteisöllisen työn toteutuminen alueen oppilaitoksissa	Hyvinvointialueen opiskeluhoiton ja koulutuksen järjestäjien välisen yhteistyön toteutuminen
Seurataan alueellisesti ja paikallisesti eri raporteista saaduilla mittareilla ja tunnusluvuilla	Seurataan määrää, laatua, ja tasavertaisuutta eri raporteista saaduilla mittareilla ja tunnusluvuilla	Seurataan - Lukuvuositain koulutuksen järjestäjille suunnatun palautekyselyn avulla Toteutuneen yhteisöllisen työn määrän ja laadun mittariston kehittäminen (yhteistyö JYU:n kanssa?)	Seurataan - Alueellisen yhteistyöryhmän antamaa palautetta - Vuosittaisissa koulutuksen järjestäjien yhteistyöneuvotteluissa antamaa palautetta - Lukuvuositaisen koulutuksen järjestäjille suunnatun palautekyselyn tuloksia
Kouluterveyskysely Sotkanet Lapsibudjetointi	Omavalvonta Hva:n tilastot		13.2.2024

Kuntaliitto on toteuttanut kyselyn opiskeluhoiton yhteistyön toimivuudesta eli Kuntaliitto, Hyvili. [Linkki kyselyraporttiin.](#)

Viestinnän kanssa suunnitellaan viikolla 10, miten olisi hyvä tuoda suunnitelmaa esille. Viestinnän kohderyhmiksi on tunnistettu mm. alueellinen yhteistyöryhmä, oppilaat ja opiskelijat, vanhemmat, oppilaitosten ja koulujen henkilökunta, sivistystoimen johto ja kuntien johto, kuntayhtymät. Lisäksi hyvinvointialueen lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivat ammattilaiset kuten myös hyvinvointialueen luottamushenkilöstö sekä kolmannen sektorin järjestöt.

Sujuvan viestinnän perustaksi kerättiin yhteystietolistausta koulutuksen järjestäjien kontaktihenkilöistä opiskeluhoiton johtotiimin kuntakierroksella syksyllä 2023. Yhteystietojen täydentäminen jatkuu. Tarkennettiin, että alueellisen yhteistyöryhmän kokousmuistiot lähetetään kutsuille ja

läsnäolijoille, lisätään verkkosivuille ja kolmas jakelukanava on edellä mainittu koulutuksen järjestäjien yhteystietolistaus. Yhteistyöryhmän jäsenten toivotaan jakavan aktiivisesti tietoa yhteistyöryhmän toiminnasta omissa verkostoissaan.

Opiskeluhuoltopalveluiden toiminnasta järjestetään koulutuksen järjestäjille loppukeväästä 2024 infotilaisuus Teamsillä ja syksyllä 2024 on tulossa opiskeluhuollon johtotiimin ”livetapaamiskierros” syksyn 2023 tapaan.

9. Opiskeluhuollon palveluiden, koulutuksen järjestäjien ja muiden yhteistyötahojen yhteistyökysymykset

Keski-Suomen hyvinvointialueen viestinnästä Tuija Ijäs ja nuorisotyön aluekoordinaattori Riku Jurvanen osallistuvat Kuntien nuorisotyön verkoston tapaamiseen 25.3.2024, jossa jatketaan yhteistyöskentelyissä muodostuneiden kehittämisideoiden työstämistä. Lisäksi tilaisuudessa aluehallintovirasto kertoo ajankohtaiset terveiset ja Valtion nuorisotyön- ja politiikan ohjelmasta (VANUPO).

Riku Jurvanen toi esiin sen, että koulussa ja oppilaitoksessa ensimmäinen tavoite on lapsen tai nuoren hyvinvointi ja tämä on linjaus valtion nuorisotyön ja politiikan ohjelmassa. Kuntaliitolla on menossa hanke Ysipykälä – nuorisolain mukaisen monialaisen yhteistyön kehittäminen kunnissa, jossa pyritään luomaan ja vahvistamaan nuorten ohjaus- ja palveluverkostoja.

10. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 17.45.